

Výkon vazby

*Výňatek z 26. obecné zprávy CPT,
publikované v roce 2017*

1. Úvod

52. Přetrvávající problém přeplněnosti věznic se všemi problémy, jež s ním souvisí, je nutno v mnoha evropských zemích do značné míry přičíst na vrub vysokému podílu vazebně stíhaných v rámci celkové vězeňské populace (jde o osoby zadržované na základě soudního příkazu a čekající na proces, nebo u nichž ještě nebyl vynesen konečný rozsudek). To ovšem není jediný důvod, proč výbor CPT při svých návštěvách věnuje vazebně stíhaným zvláštní pozornost. Zkušenost výboru CPT je taková, že vazebně stíhaní jsou až příliš často drženi ve zchátralých a přeplněných celách a zhusta jsou podrobeni ubohému režimu. V řadě svých zpráv o návštěvách výbor CPT konstatuje, že podmínky detence v navštívených vazebních věznicích jsou naprosto nepřijatelné a bylo by možné je považovat za nelidské a ponižující. Vazebně stíhaní jsou navíc často vystaveni různým restrikcím (obzvláště co se týká kontaktů s vnějším světem) a v mnoha zemích jsou někteří drženi soudním příkazem v izolaci (někdy i velmi dlouho).

Výbor CPT chce rovněž upozornit, že výkon vazby může mít na člověka závažné psychologické dopady – počet sebevražd mezi vazebně stíhanými bývá až několikanásobně vyšší než u vězňů ve výkonu trestu¹ – a další závažné dopady, například rozpad rodinných vazeb nebo ztrátu zaměstnání či bydlení.

53. Mezi jednotlivými členskými státy Rady Evropy, jak je patrné, se praxe uplatňování vazebního stíhání a jeho délky nesporně liší, přičemž podíl vazebně stíhaných v celkové vězeňské populaci kolísá mezi 8 až 70 %. V průměru je tak v zemích Rady Evropy kolem 25 % všech vězňů ve vazbě. Tento podíl je významně vyšší u vazebně stíhaných cizinců, s průměrem kolem 40 % veškerých uvězněných cizinců.²

Vzhledem k tomu, jak podstatně vazební uvěznění naruší život jedince, a také s přihlédnutím k zásadě presumpce nevinny, by vazba měla být zásadně užívána jakožto nejzazší opatření (*ultima ratio*). Měla by být uložena na co nejkratší dobu a mělo by se k ní přistupovat po vyhodnocení jednotlivých případů z hlediska rizika spáchání nového deliktu, útěku, potažmo manipulování důkazy nebo ovlivňování svědků, či jiného bránění průchodu spravedlnosti.³ Navíc by při vyhodnocování přiměřenosti tohoto opatření měla být řádně uvážena povaha a závažnost přečinu, z něž je osoba podezřelá.

¹ Výroční trestní statistiky Rady Evropy SPACE – Vězeňská populace, průzkum 2015, PC-CP (2016) 6, 15. prosince 2016, tabulky 5.1 a 13.1.

² Výroční trestní statistiky Rady Evropy SPACE – Vězeňská populace, průzkum 2015, PC-CP (2016) 6, 15. prosince 2016, tabulky 4 a 5.1.

³ Viz články 5 odst. 1 písm. c) a 5 odst. 3 Evropské úmluvy o lidských právech a relevantní judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, a taktéž Bílou knihu o přeplněnosti věznic, Výbor Rady Evropy pro problémy kriminality (CDPC), PC-CP (2015) 6 rev 7, odstavec 62.

Podle názoru výboru CPT princip, že vazba by měla být uvalena pouze jako krajní prostředek, znamená, že by v maximální míře měla být uplatňována nevazební opatření. To vyžaduje dostupnost široké škály opatření, jako je podmíněný odklad vazby, kauce, domácí vězení, elektronické monitorování, povinnost podřídit se určitým příkazům, soudní dohled, odebrání cestovních dokladů apod. Obdobné alternativy by měly být zvažovány také v případě cizinců, přičemž skutečnost, že dotyčný není státním příslušníkem ani nemá trvalé bydliště v dané zemi a nemá k ní ani žádné jiné vazby, by sama o sobě neměla stačit k závěru, že zde existuje riziko útěku.⁴

2. Vazba ve věznicích

54. Příjmové a vstupní programy hrají u vazebně stíhaných nastupujících do věznice významnou roli. Pokud proběhnou náležitým způsobem, umožní vězeňskému personálu provést individuální hodnocení rizik a potřeb, včetně identifikace osob, u nichž je největší riziko sebepoškozování, a mohou částečně snížit úzkost nově příchozích. Je to také příležitost seznámit vězně s chodem věznice, jejím režimem a každodenní rutinou, a zajistit, aby mohli kontaktovat svou rodinu. Vězňům by tudíž měla být poskytnuta ústní informace a souhrnná informační příručka, jež by měla být k dispozici v potřebných jazykových mutacích. Zvláště se musí dbát na to, aby tyto informace byly srozumitelné i pro vězně, jimž čtení a psaní dělá potíže, a také cizincům, kteří nemluví jazykem (jazyky), jež ovládá personál.

Jelikož zážitek prvního nástupu do vězení může mít na dotyčného velmi silný dopad, je na zvážení rozložit výše uvedený vstupní program do několika dní, aby měli nováčci větší šanci veškeré informace absorbovat. Pokud se podobný program neprovede náležitě, budou spoléhat na to, co jim o režimu a pravidlech řeknou ostatní vězňové, z nichž někteří se tak mohou snadno dostat do nadřazené pozice.

Zkušenosti výboru CPT ukazují, že v některých zemích mohou příjem a vstupní program trvat i několik týdnů, přičemž režim uplatňovaný vůči nově přišedším může být velmi omezující, dosahující někdy úrovně samovazby. Výbor CPT se domnívá, že nově přijatí vězni by měli být umístěni do normálních ubytovacích jednotek co nejdříve poté, co bylo po příjmu provedeno hodnocení rizik a potřeb. Podmínky pro nové vězně by navíc neměly dosahovat režimu samovazby po delší dobu. Dále pak, kromě aktivit spojených s nástupem do vězení by vězni měli mít od začátku možnost pohybu na vzduchu po alespoň jednu hodinu denně.⁵

55. Většina zemí činí opatření, aby vazebně stíhaní a vězni ve výkonu trestu byli odděleni, tak jak to stanoví Evropská vězeňská pravidla (pravidlo 18.8) a další mezinárodní instrumenty⁶. Evropská vězeňská pravidla (pravidlo 18.9 a 101) rovněž v tomto ohledu umožňují výjimky, aby se vazebně stíhaní mohli účastnit organizovaných aktivit spolu s vězni ve výkonu trestu, přičemž ovšem obě kategorie zůstávají odděleny v průběhu noci.

V některých zemích se organizují společné aktivity pro vazebně stíhané i vězně ve výkonu trestu, přičemž obě kategorie jsou někdy ubytovány ve stejných celách/oddílech. Výbor CPT je názoru, že umožnit vazebně stíhaným účastnit se organizovaných aktivit společně s odsouzenými je bezpochyby lepší než je v celách až 23 hodin denně a to po dlouhou dobu, jak se běžně stává v mnoha členských zemích Rady Evropy. Měla by však být vyvíjena snaha, aby vazebně stíhaní byli ubytováni odděleně od vězňů ve výkonu trestu. Výbor CPT ve skutečnosti upřednostňuje, aby

⁴ Viz pravidlo 13.2 Doporučení CM/Rec(2012)12 Výboru ministrů členským státům týkající se cizích státních příslušníků ve vězení.

⁵ Viz rovněž odstavec 68 týkající se mladistvých.

⁶ Viz například článek 10 odst. 2 písm. a) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a pravidlo 11 písm. b) Standardních minimálních pravidel OSN pro zacházení s vězni (*Pravidla Nelsona Mandely*).

vazebně stíhaným byl nabídnut uspokojivý program činností a to zcela odděleně od vězňů ve výkonu trestu, aby tak byla plně respektována zásada presumpce neviny. Takovéto oddělení rovněž chrání vazebně stíhané, kteří se ve vězení ocitají poprvé a kteří mohou být nevinní, před potenciálním kriminálním vlivem odsouzených vězňů. V této souvislosti nelze dostatečně zdůraznit význam hodnocení rizik a potřeb u každé osoby nastupující do věznice, jak je to popsáno v odstavci 54, jelikož nemusí být vhodné dávat dohromady lidi poprvé vazebně stíhané s velkým počtem osob, které jsou ve vězení opakovaně.

56. Během mnoha svých návštěv výbor CPT shledal, že vazebně stíhaní jsou často nuceni sdílet cely a mít také méně než 3 m² ubytovací plochy na osobu (a někdy dokonce méně než 2 m²). Tyto cely navíc často nebyly zařízeny pro počet v nich ubytovaných osob. Vězni tak byli například nuceni spát na matracích přímo na podlaze nebo dokonce sdílet lůžko a spát na směny. Toto mimo jiné ústí v naprostý nedostatek soukromí a může značně zvýšit napětí mezi uvězněnými. Podobné nesnesitelné podmínky, jež mohou přetrvávat měsíce i roky, jsou mnohdy dále zhoršovány skutečností, že vazebně stíhaní musí trávit většinu času na celách, jelikož režim organizované činnosti je pro tuto kategorii vězňů často nesmírně omezený (v tomto ohledu viz odstavec 58).

Podle názoru výboru CPT by *minimální* standard ubytovací plochy na osobu ve vězeňských zařízeních měl být 6 m² v jednolůžkové cele a 4 m² na osobu v cele pro společné ubytování (bez započtení sanitárního zařízení).⁷ Poskytnutím ubytovací plochy menší než 4 m² významně stoupá riziko porušení článku 3 Evropské úmluvy o lidských právech. V této souvislosti Evropský soud pro lidská práva v rozsudku vyneseném velkým senátem v případě *Muršić proti Chorvatsku*⁸ konstatoval, že „když osobní prostor na jednoho vězně klesne pod 3 m² podlahové plochy ve společných vězeňských ubytovnách, je možno považovat tento nedostatek osobního prostoru za natolik závažný, že vzniká silná domněnka porušení článku 3. [...] V případech, kdy jde o vězeňskou celu – o velikosti mezi 3 a 4 m² osobní plochy na osobu –, zůstává pro Soud faktor prostoru závažným faktorem při posuzování přiměřenosti podmínek detence.“

57. Výbor chce taktéž zopakovat, že by měla být vyvinuta maximální snaha o postupné opuštění praxe ubytovávání vazebně stíhaných ve velkých ložnicích a zavedení ubytování v celách pro menší počet osob. Ideálně by vazebně stíhaní (stejně jako vězni ve výkonu trestu) měli být umístěni v jednolůžkových celách, s výjimkou případů, kdy je pro ně vhodnější sdílené ubytování.⁹

58. Od počátku devadesátých let, kdy začal vyvíjet činnost, výbor CPT vždy zdůrazňoval, jak klíčový význam má pro vězně, a to i pro vazebně stíhané, uspokojivý program činnosti. V tomto ohledu je zdrojem vážného znepokojení skutečnost, že v mnoha zemích zatím konkrétní doporučení vypracovaná Výborem a týkající se režimu vazebně stíhaných zůstávají nenaplněna. Jakkoli je možno připustit, že poskytnutí organizované činnosti ve vazebních věznicích, kde se vězni patrně rychle střídají, představuje zvláštní problémy, není přípustné zamykat vazebně stíhané do cel až na 23 hodin denně a ponechat je odkázané samy na sebe po celé měsíce či dokonce léta.

Výbor CPT důrazně doporučuje vězeňským orgánům dotyčných zemí, aby vyvinuly a uplatňovaly komplexní režim aktivit mimo celu. Cílem by mělo být, aby vazebně stíhaní (a taktéž vězni ve výkonu trestu) měli možnost trávit rozumnou část dne (čili osm či více hodin) mimo své cely, při smysluplné činnosti různorodé povahy (práce, nejlépe s odbornou hodnotou,¹⁰ výuka, sport, rekreace/setkávání). Čím je doba vazby delší, tím různorodější by režim měl být. Všem vězňům bez výjimky musí být umožněno strávit minimálně hodinu denně pohybem venku, v zařízeních k tomu příhodných.

⁷ 25. obecná zpráva o činnosti CPT [CPT/Inf (2016) 10], odstavec 84.

⁸ *Muršić proti Chorvatsku*, č. 7334/13, rozsudek velkého senátu ze dne 20. října 2016.

⁹ Viz taktéž pravidla 18.5 a 96 Evropských vězeňských pravidel.

¹⁰ Je nicméně zapotřebí dodat, že podle pravidla 100.1 Evropských vězeňských pravidel „neodsouzené osoby musí mít možnost pracovat, ale práce po nich nesmí být vyžadována“.

59. Co se týká kontaktů s vnějším světem, výbor CPT je názoru, že vazebně stíhaní by v zásadě měli mít možnost komunikovat se svou rodinou a dalšími osobami (korespondence, návštěvy, telefon) stejným způsobem jako vězni ve výkonu trestu.¹¹ Všichni vězni by měli mít nárok na alespoň jednu hodinu návštěv týdně a měli by mít, jako naprosté minimum, přístup k telefonu aspoň jednou týdně (kromě kontaktů s právníkem/právníky). Navíc může vězňům pomoci udržovat kontakt s rodinami a dalšími osobami využívání moderní technologie (například protokolu Voice over Internet Protocol – VoIP).

60. V některých zemích výbor CPT pozoroval, že určitá omezení jsou v souladu s platnými pravidly uplatňována vůči všem vazebně stíhaným jakožto systémové opatření, například naprostý zákaz telefonování či návštěv anebo povinnost návštěvy přijímat pouze za uzavřených podmínek (tj. přes sklo). Podle názoru výboru CPT je nepřijatelné uplatňovat takováto omezení plošně na všechny vazebně stíhané; jakékoli restrikce musí vycházet z důkladného individuálního hodnocení rizika, jež vězni mohou představovat.

61. V mnoha zemích pak musí vazebně stíhaní žádat o povolení soudce nebo státního zástupce pro každou jednotlivou návštěvu. Výbor CPT se domnívá, že vazebně stíhaní by měli mít ze zásady na přijímání návštěv (a telefonování) právo a ne aby to podléhalo povolení soudního orgánu. Odepření souhlasu s takovými kontakty by v každém případě mělo být konkrétně zdůvodněno potřebami vyšetřování, mělo by vyžadovat schválení soudním orgánem a být uplatněno na konkrétní období. Pokud panuje názor, že trvá riziko koluze, mohou být určité návštěvy (nebo telefonáty) monitorovány.

62. Výbor CPT se opakovaně setkal se situacemi, kdy soudními orgány uvalily rozsáhlá omezení v zájmu probíhajícího trestního vyšetřování. Takováto omezení mohou zahrnovat úplný zákaz kontaktů s vnějším světem (s výjimkou právníka), kombinovaný s oddělením od ostatních vězňů, v důsledku čehož jsou vězni po určitou dobu drženi v podmínkách rovnajícím se samovazbě.

Výbor CPT připouští, že mohou existovat jednotlivé případy, kdy lze najít odůvodnění pro to, aby určitý vězeň byl oddělen od některých dalších vězňů anebo, v ještě výjimečnějších případech, od všech vězňů, a aby byl jeho kontakt s vnějším světem omezen. Nicméně podle názoru výboru CPT musí být východiskem pro určování režimu vazebně stíhaných vězňů presumpce nevinny a zásada, že vězni nesmí být vystaveni více restrikcím, než je nezbytně nutné pro jejich bezpečné uvěznění a pro řádné naplnění zájmů spravedlnosti. Veškerá omezení musí být stanovena v nejnižší možné míře a trvat musí co nejkratší dobu. Bez ohledu na okolnosti by restrikce nikdy neměly být uplatňovány s cílem vyvíjet na osoby držené ve vazbě tlak a přimět je ke spolupráci s justičním systémem. K umístění do samovazby (anebo podmínek, jež se tomu prakticky rovnají) je nutno přistupovat pouze ve výjimečných situacích, kdy existuje přímý důkaz závažného ohrožení průchodu spravedlnosti, pokud by se dotýčná osoba stýkala s určitými jedinci anebo obecně s jinými lidmi.

63. Rozhodnutí o uplatnění omezení uvedených v předchozím odstavci by normálně měla být činěna, když vazebně stíhaný stojí před soudem, a měla by podléhat odvolání v odděleném řízení. Pro každé omezení je zapotřebí písemného rozhodnutí, jež musí uvádět důvody a být předáno dotyčnému vězni nebo jeho právníkovi. Restrikce musí být podrobeny častému přezkumu příslušným soudem, aby bylo jisté, že jsou nadále zapotřebí. Čím déle omezení vůči vazebně stíhanému vězni trvají, tím přísněji by se mělo zkoumat, zda jsou nadále nutná a přiměřená.

64. Materiální podmínky a režim vězňů držných v samovazbě musí být v souladu se standardy stanovenými výborem CPT¹²; vězňům by měl být hlavně zajištěn náležitý lidský kontakt po celou dobu trvání samovazby a vězeňské orgány by měly dělat maximum pro zmírnění potenciálně zhoubných dopadů na dotyčného vězně.

¹¹ Viz pravidlo 99 Evropských vězeňských pravidel.

¹² 21. obecná zpráva o činnosti CPT [CPT/Inf (2011) 28], odstavce 53 až 64.

3. Mladiství ve vazbě

65. V zásadě se poznámky uvedené v předchozích odstavcích vztahují taktéž na mladistvé. Podle názoru výboru CPT však existuje řada specifických standardů, jež by při zacházení s mladistvými ve vazbě měly být brány v úvahu. Tyto standardy jsou podrobněji popsány ve 24. obecné zprávě o činnosti CPT¹³. Výbor na tomto místě pro usnadnění připomene určité klíčové aspekty, které si zaslouží obzvláštní pozornost.

66. Především, je dobře zavedeným pravidlem, že ve všech záležitostech týkajících se mladistvých musí být především brány v úvahu jejich nejlepší zájem a zbavení svobody by mělo být nejzazším řešením a pouze na co nejkratší dobu.¹⁴

67. Výbor CPT taktéž zastává názor, že mladiství zbavení svobody, kteří jsou podezřelí (nebo usvědčení) ze spáchání trestného činu, by neměli být drženi v zařízeních pro dospělé, nýbrž v takových, jež jsou speciálně určena pro osoby této věkové skupiny, nabízejí nevěžeňské prostředí a režim přizpůsobený jejich specifickým potřebám, a kde je navíc personál vyškolen pro zacházení s mladistvými.

Bohužel v mnoha členských státech Rady Evropy přetrvává praxe, kdy zvláště vazebně stíhaní mladiství jsou často drženi ve věznicích pro dospělé. Výbor CPT uznává, že v takových případech jsou mladiství obvykle umístěni odděleně od dospělých, často na zvlášť k tomu určeném oddíle. Navíc bylo v poslední době zaznamenáno výrazné zlepšení materiálních podmínek v oddílech pro mladistvé.

V řadě zemí však režim pro vazebně stíhané mladistvé ve věznicích pro dospělé stále velmi zaostává za očekáváním, hlavně v těch vazebních zařízeních, kde je zpravidla drženo jen velmi málo mladistvých (obzvláště dívek). Výbor CPT několikrát zaznamenal, že v dané věznici nebo oddíle je držen jediný vazebně stíhaný mladistvý. V tomto směru výbor CPT připouští, že tu může existovat argument ve prospěch praxe, kdy se mladiství podílejí na aktivitách mimo cely spolu s vhodnými dospělými, se striktní podmínkou náležitého dozoru ze strany personálu. Výhodou navíc je, že se takto u dotyčného mladistvého vyloučí situace *de facto* samovazby.

68. Jak bylo opakovaně konstatováno ze strany výboru CPT, jakkoli je nedostatek smysluplné činnosti zhoubný pro jakéhokoli vězně, je obzvláště škodlivý pro mladistvé, kteří zvláště potřebují fyzickou činnost a intelektuální podněty. Vazebně stíhaným mladistvým by měl být poskytnut bohatý program aktivit mimo cely, vhodných pro jejich věk, například vzdělávání, sport, odborná výuka a rekreace. Významnou součástí každodenního programu mladistvých by měla být fyzická aktivita. Mladiství by taktéž měli mít možnost pohybu na vzduchu alespoň dvě hodiny denně, a to od okamžiku jejich nástupu do vazby. Jak již bylo uvedeno v odstavci 58 týkajícím se vazebně stíhaných obecně, čím déle vazba trvá, tím pestřejší by nabídka aktivit měla být.

---

¹³ Viz odstavce 96 až 132 CPT/Inf (2015) 1 (Mladiství zbavení svobody podle trestního práva).

¹⁴ Viz články 3 a 37 písm. b) Úmluvy OSN o právech dítěte a pravidla 5 a 10 Evropských pravidel pro mladistvé pachatele; viz taktéž pravidlo 13.1 Minimálních standardních pravidel OSN pro výkon spravedlnosti u mladistvých (*Pekingská pravidla*), pravidlo 17 Pravidel OSN k ochraně mladistvých zbavených svobody (*Havanská pravidla*) a pokyny Výboru ministrů Rady Evropy o justici vstřícné k dětem z roku 2010.

4. Vazba v policejních zařízeních*

69. Výbor CPT má vážné výhrady vůči praxi pozorované v mnoha zemích, kdy jsou vazebně stíhaní soudem drženi v policejních zařízeních mnohem déle, než je zákonem stanovená lhůta policejního zadržení, a očekávají tam převoz do vazební věznice, anebo jsou navraceni z věznic do těchto zařízení za účelem vyšetřování.

Tyto pobyty mohou trvat několik dní i několik týdnů, příležitostně i více. Vazebně stíhané osoby zpravidla zůstávají v těchto zařízeních po ukončení soudního slyšení, anebo jsou sem zpětně převáženy z vězení za účelem vyšetřování na žádost policejního orgánu. V některých případech jsou prodlevy v převozu do věznice vysvětlovány logistickými překážkami při zajišťování eskort nebo kapacitní nedostatečností vazební věznice (v důsledku přeplněnosti).

70. Výbor CPT připomíná, že vazebně stíhaní by zásadně neměli být drženi v policejních zařízeních;¹⁵ tato zařízení nejsou určena pro dlouhodobý pobyt. Dlouhotrvající držení v těchto zařízeních navíc zvyšuje riziko zastrážování a špatného zacházení ze strany osob podílejících se na trestním řízení proti dané osobě. Z tohoto důvodu by osoby vazebně stíhané měly být co nejrychleji převezeny do věznice.

Zpětný převoz do policejních zařízení by měl být vyžadován a povolován jen velmi výjimečně a pokud je to absolutně nevyhnutelné, z konkrétních důvodů a na co nejkratší dobu. Takový zpětný převoz by v každém případě měl být podmíněn výslovným povolením státního zástupce nebo soudce. Pravidlem je, že vězni by pak neměli být v těchto zařízeních drženi přes noc. Je samozřejmostí, že převezení vězně z vazby do policejního zařízení by mělo být řádně zaznamenáno (jak v dotyčném zařízení, tak ve vazební věznici) a že po návratu do věznice bude vězeň znovu podroben lékařské prohlídce (viz odstavec 72). Pokud je nezbytný další policejní výslech, je mnohem vhodnější jej realizovat přímo ve vazební věznici a vězně nepřevážet.

5. Vazba a zdravotní péče

71. Podle zkušeností výboru CPT obzvláště vazební věznice nebývají vždycky vybaveny systémem zdravotní péče, který by dokázal poskytnout lékařskou péči (včetně preventivní nebo odborné péče) a ošetrovatelskou péči, potažmo psychologickou pomoc a psychoterapii za podmínek ekvivalentních tomu, co je dostupné pacientům v normální společnosti.

V tomto ohledu je výbor CPT přesvědčen, že osoby zbavené svobody, bez ohledu na právní postavení a místo, kde jsou drženy, by měly mít účinný přístup k lékařské péči. Vazebně stíhaní by navíc měli v zásadě mít možnost radit se se svým lékařem a být jím léčeni (rozumí se, že tak mohou činit na své vlastní náklady).¹⁶

72. Výbor CPT opakovaně zdůrazňoval důležitost lékařských prohlídek u nově nastoupivších vězňů, obzvláště v zařízeních, jež představují místo vstupu do vězeňského systému. Takový screening je zásadně důležitý obzvláště pro prevenci sebevražd a šíření přenosných chorob (jako je tuberkulóza, hepatitida B/C, HIV). Tím, že bude systematicky a včasně pořizovat záznamy o zraněních a podle potřeby poskytovat informace relevantním orgánům, může vězeňská zdravotnická služba také významně přispívat k prevenci špatného zacházení v období bezprostředně před uvězněním, obzvláště pokud šlo o policejní detenci.¹⁷

* *Angl. law enforcement establishments.*

¹⁵ Viz též pravidlo 10.2 Evropských vězeňských pravidel.

¹⁶ Viz též odstavec 37 doporučení Rec(2006)13 Výboru ministrů členským státům ohledně využívání vazebního stíhání, podmínek, v nichž se uskutečňuje, a poskytnutí pojistek proti zneužívání.

¹⁷ Pro další podrobnosti viz odstavce 71 až 84 ve 23. obecné zprávě o činnosti CPT [CPT/Inf(2013)29].

Každý nový vězeň by měl co nejdříve, do 24 hodin po nástupu, absolvovat pohovor a tělesné vyšetření lékařem (nebo plně kvalifikovanou sestrou, jež lékaři podá zprávu), a to v podmínkách garantujících důvěrnost. V této souvislosti by měla být věnována obzvláštní pozornost specifickým potřebám zranitelných skupin, jako jsou mladiství, starší osoby, osoby se závislostí na omamných látkách a s duševními poruchami.

73. Podle zkušeností výboru CPT dochází někdy při uvalení vazby a umístění osoby do věznice k přerušení léčby započaté v normálním životě. Obdobně někdy dochází k přerušení léčby, když je vězeň propuštěn nebo převezen z jednoho zařízení do jiného. V některých zemích výbor CPT zaznamenal, že léčba, která vyžaduje delší trvání, nebývá ve vazebních věznicích poskytována z důvodu krátkého a nejistého trvání vazebního věznění. Takový přístup je v rozporu s povinností státu postarat se o osoby, jež zbavil svobody. Výbor je názoru, že je zapotřebí učinit nezbytná opatření k zajištění kontinuity péče po nástupu do vězení i po propuštění z něj, a taktéž po převozu vězně z jednoho nápravného zařízení do jiného.

Co se týká specificky nově nastoupivších vazebně stíhaných vězňů se závislostí na návykových látkách, je třeba věnovat obzvláštní pozornost také abstinenčním příznakům po vysazení drog, léků nebo alkoholu a léčebná substituce opiátů, započatá před nástupem, by měla pokračovat i ve vězení.¹⁸

---

¹⁸ Viz též Poziční dokument o drogách, věznicích a omezení újmy SZO, květen 2005, dostupný online na http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0006/78549/E85877.pdf.